

11.10.2021

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Viite: Lausuntopyyntöne 15.10.2021 kokoukseen

TASAVALLAN PRESIDENTIN KANSLIAN LAUSUNTO
VALTIONEUVOSTON SISÄISEN TURVALLISUUDEN
SELONTEOSTA (VNS 4/2021 VP)

Järjestyksessään toisessa valtioneuvoston sisäisen turvallisuuden selonteossa kuvataan Suomen sisäisen turvallisuuden tilaa ja siihen kohdistuvia muutosvoimia. Siinä määritetään myös sisäisen turvallisuuden tavoitteet ja kehittämisen suunta alkaneelle vuosikymmenelle. Kuten selonteossakin todetaan, tavoitteena on oltava Suomi maailman turvallisimpana maana vuonna 2030.

Lausuntonaan selonteosta tasavallan presidentin kanslia toteaa, että Suomen kansainvälinen toimintaympäristö on jatkanut monimutkaistumistaan ja uhat monitahoistumistaan. Suomen oma sisäinen turvallisuustilanne on kuitenkin edelleen hyvä ja selonteon tavoitetaso on perusteltu ja oikea. Suomi ei kuitenkaan ole irrallinen laajemmasta eurooppalaisesta ja maailmanlaajuisesta kehityksestä. Nykyisen turvallisuustilanteen takaaminen ja tavoitteen saavuttaminen edellyttävät omaa pitkäkestoista ja määrätietoista toimintaa Suomelta sekä laaja-alaista yhteistyötä eurooppalaisten ja muiden kansainvälisten kumppanien kanssa. Tämä vaatimus koskettaa viranomaisten ohella myös kansalaisia.

Suomen turvallisuutta tulee myös arvioida kokonaisuutena. Erityistä huomiota tulee kiinnittää sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden väliseen yhteyteen. On syytä huomioida, että maamme sisäiseen turvallisuuteen pyritään aktiivisesti vaikuttamaan myös maamme rajojen ulkopuolelta. Vastaavasti Suomen sisäinen turvallisuus vaikuttaa olennaisesti siihen, miten Suomen turvallisuusasema koetaan ulkopuolelta. Sisäinen turvallisuus on siten osa ulkoista turvallisuutta. Tämä koskee erityisesti uusia, laaja-alaisia uhkia kuten hybrdivaikuttamista tai kyberhyökkäyksiä.

Selonteossa on nostettu asianmukaisesti esiin sisäisen turvallisuuden kokonaisuus, ml. polarisaatio tai viranomaisten kokemaa väkivaltaa osana kansallista turvallisuutta. Samoin globaalit haasteet, kuten ilmastonmuutos tai laajamittaiseen maahanmuuttoon varautuminen, vaikuttavat tulevana vuosina merkittävästi myös sisäiseen turvallisuuteen. Uudenlaisista uhista ja haasteista mainittakoon esimerkiksi Valko-Venäjän

maahanmuuttoon liittyvien toimien ongelmallisuus myös sisäisen turvallisuuden kannalta. On selvää, että tulevaisuudessa Eurooppa tarvitsee aiempaa paremman kyvyn suojautua aggressiiviselta ulkoiselta vaikuttamiselta.

Turvallisuushaasteet eivät noudata valtakuntien rajoja eivätkä myöskään kunnioita sisäisten hallinnonalojen ja toimivaltuuksien rajoja. Uhkien hallitseminen ja turvallisuutta uhkaavien ilmiöiden ja tilanteiden hoitaminen vaatii laaja-alaista ja oikea-aikaista, viime kädessä myös ennakoivaa otetta. Tämä asettaa haasteita niin sisäisen kuin ulkoisen turvallisuuden yhteensovittamiselle ja johtamiselle.

Tässä yhteydessä tasavallan presidentin kanslia painottaa tasavallan presidentin ja hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittisen ministerivaliokunnan yhteisten kokousten roolia, merkitystä ja sen agendan laaja-alaisuutta. Turvallisuuteen liittyvien merkittävimpien lainvalmisteluhankkeiden, kuten valmiuslainsäädännön mahdollisen uudelleentarkastelun, osalta muistutetaan tarpeesta ottaa tasavallan presidentin kanslia asianmukaisesti huomioon. Tasavallan presidentin kanslia on mukana yhteiskunnan turvallisuus-strategian päivittämisessä ja osallistuu kriisijohtamisen kehittämishankkeeseen. Myös muussa toiminnassa yhteistyö kaikkien toimivaltaisten tahojen ja viranomaisten kesken, samoin kuin oikea-aikainen ja riittävän kattava tiedonkulku, on välttämätöntä sisäisen turvallisuuden varmistamiseksi.